

متافیزیک چیست؟

به همراه بررسی اجمالی اندیشه‌های بنیادین هایدگر

مارتین هایدگر

ترجمه سیاوش جمادی

فهرست

- پیشگفتار مترجم ۷
۱. چند تذکار کوتاه ۷
۲. اندیشه‌های بنیادین هایدگر ۹
- درآمد ۱۳۱
- بازگشت به بنیاد متافیزیک ۱۳۱
- متافیزیک چیست؟ ۱۶۱
- واگشایی یک پرسش متافیزیکی ۱۶۱
- تفصیل پرسش ۱۶۶
- ترس آگاهی عدم را آشکاره می‌کند ۱۷۴
- پاسخگویی به پرسش ۱۷۵
- پسگفتار ۱۹۱
- واژه‌نامه آلمانی - انگلیسی - فارسی ۲۱۱
- نمایه ۲۱۹

پیشگفتار مترجم

۱. چند تذکار کوتاه

الف: متافیزیک چیست؟ از آثار کلیدی هایدگر و، در واقع، درسگفتاری است که وی در سال ۱۹۲۹ به مناسبت انتصاب به جانشینی هوسرل در دانشگاه فرایبورگ ایراد کرده است. هایدگر چهارده سال بعد، یعنی در سال ۱۹۴۳، یک پسگفتار و بیست سال بعد، یعنی در سال ۱۹۴۹، درآمدی بر این درسگفتار می‌افزاید، که این را می‌توان حاکی از بیعت‌های مجدد او با مضمون این درسگفتار طی بیست سال دانست. این درسگفتار کوتاه، در عین حال که مضمون اصلی هستی و زمان را در بر دارد، از نخستین گام‌های هایدگر در راه چرخش فکری او نیز نشان دارد. در بخش دوم این پیشگفتار، کوشیده‌ایم تا از رهگذر فهم این اثر و مناسبت آن با سیر و سلوک فکری هایدگر به طور کلی، در حدّ توان خود، خطوط اصلی فلسفه و تفکر او را مطرح کنیم. خواننده مختار است که این بخش را قبل یا بعد از خواندن اصل اثر مطالعه کند، یا اصلاً آن را نخواند؛ ولی ما، به اقتضای زبان کمابیش غامض این اثر، بر آن بوده‌ایم که، در عین حفظ امانت، فهم درسگفتار را برای خود و شاید برای بعضی از خوانندگان آسان‌تر کنیم، و در عین کوشش برای موجزگویی، خود را مقید به آن نکرده‌ایم که مقدمه، بنا به رسم معمول، الزاماً

درآمد

بازگشت به بنیاد متافیزیک

دکارت به پیکو، که اصول فلسفه^۱ را به فرانسوی ترجمه کرده است، می نویسد: «بدین سان کل فلسفه به مانند درختی است که ریشه آن متافیزیک، ساقه آن فیزیک و شاخه‌هایی که از ساقه درمی آیند چون دیگر علومند.»^۲

بر این انگاره^۳ درنگ می‌کنیم و می‌پرسیم: ریشه درخت فلسفه موقف^۴ خود را در کدامین خاک می‌یابد؟ ریشه‌ها و، در نتیجه، کل درخت مایه‌های مغذی و نیروی خود را از کدامین زمین برمی‌گیرند؟ کدامین بنیان^۵ نهان در زمین و خاک زمام باروری و نگهداری بنان درخت را به کف دارد؟ کجاست آن جا که ذات^۶ متافیزیک می‌آرمد و به جنبش اندر می‌آید؟ اگر بنیاد متافیزیک را فرادید داشته باشیم، متافیزیک چیست؟ اساساً متافیزیک از بن و بنیاد چیست؟

متافیزیک به هستنده بماهو هستنده می‌اندیشد. اساساً هر جا که پرسیده

1. *Principia Philosophiae*

۲. این عبارت را هایدگر به فرانسه نقل می‌کند:

Ainsi toute la Philosophie est comme un arbre, dont les racines sont la Métaphysique, le tronc est la Physique, et les branches qui sortent de ce tronc sont toutes les autres sciences ... (OPP. ed. Ad. et Ta. IX, 14).

3. Bild

4. Halt

5. Element

6. Wesen